

نگاهی به زندگی بهزاد گلپایگانی

9 تیر 1395

این خلاصه‌ای از مانیفست اندیشه‌ورز بهزاد گلپایگانی است که پیش‌تر در بروشور یکی از نمایشگاه‌هایش می‌نویسد. گلپایگانی چون دیگر هنرمندان خاموش هنر معاصر ایران، در هیاهوی رسانه‌ای امروز پنهان است.

"بهزاد گلپایگانی" نقاش و طراح گرافیک 1317 در تهران بدنیا آمد. تحصیلات هنری را در سال 1336 از هنرستان هنرهای زیبای پسران تهران در رشته نقاشی آغاز و سپس در دانشکده هنرهای تزئینی تهران و سپس در هنرهای زیبای پاریس ادامه داد. وی با دانشگاه آزاد (پیش از تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی)، مجتمع ادبیات و علوم انسانی، انتشارات فرانکلین و نشریات پیک، کتابخانه ملی ایران و ... همکاری داشته است. در تجربیات خود سبکهای متفاوتی را تجربه نمود که بارزترین آنها با تمرکز بر حروف فارسی صورت پذیرفت و در دهه پنجاه شمسی نقطه آغازی در شکل‌گیری "تایپوگرافی نوین فارسی" را بنا نهاد.

جلد کتاب‌هایی که او با استفاده از حروف چاپی نسخ پدید آورد در آن دوره با شکستن شیوه‌های قدیمی و کلیشه‌ای "لی‌اوت" روشی چشم‌گیر و متمایز را بوجود آورد که همچنان توسط بسیاری از هنرمندان معاصر دنبال می‌شود. در آثار گرافیک او حروف تنها کلمات را بوجود نمی‌آورند بلکه از لحاظ بصری نیز گویای محتوا هستند.

او همچنین قریب به 60 نقاشی با بهره از حروف تهیه کرد که آنها را در دو نمایشگاه انفرادی از جمله "سپید بر سپید" که سال 1354 در انجمن روابط فرهنگی ایران و فرانسه برگزار کرد به نمایش گذاشت. او در این مجموعه به طور خاص بروی حرف "ه" توجه ویژه‌ای داشته و نمایشگاهش را با عنوان "ه‌ی همه تا ه‌ی هیچ" همراه کرد. در اکثر آثار این مجموعه با استفاده از ویژگیهای بصری این حرف ترکیب‌هایی نو و منحصر به فرد را پدید آورد. دیگر مشخصه این مجموعه پرهیز از بکارگیری رنگ می‌باشد. فرم‌ها با اختلاف سطح چند میلیمتری بروی تخته‌های سفید چوبی دیده می‌شوند. همچنین در تعدادی از تابلوها از رنگ سیاه و یا ورقه‌های مسی و فولادی استفاده شده بود. او در تشریح دلیل استفاده از حرف ه می‌گوید:

..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" .....
..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" .....
..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" ..... "ه" در "ه" ..

وی جدا از مجموعه حروف که عاری از رنگ بود تجربیاتی در سبک "سقاخانه" و همچنین آثاری رنگارنگ متمایل به "آپ آرت" دارد. در مجموعه ذکر شده 5 اثر بوجود آمد که مملو از نقوش هندسی و رنگ‌هایی تخت و زنده هستند.

گلیپایگانی در مقاطع مختلفی تحصیلات عالی خود را در ایران و فرانسه نیمه کاره رها کرد، معتقد بود با صاحب گالری ها و دست اندر کاران نیز به دلیل ضوابط تجاری و تشریفات فراوان تفاهمی ندارد. از اینرو از بسیاری از همدوره ای های خود شهرت کمتری کسب کرد و خود را در میان جماعت اهل هنر غریبه می دید.

هنگامی که ایده هایش را برای تهیه مجموعه بعدی خود که شامل به "حجم" کشیدن "ه" و حروف دیگر بود را می پروراند در سال 1360 دچار سکنه مغزی شد و در حالی که نیم بدنش فلج بود چهار سال و نیم را در بستر بیماری گذراند و در نهایت در 28 آذر 1364 درگذشت.

بسیاری از نقاشی های او نزد یکی از دوستانش نگه داری می شد که در فضای متشنج سالهای ابتدایی پس از انقلاب از ایران خارج شد. نکته تامل برانگیز در این رابطه با این بود که متاسفانه کلیه تابلوها توسط نهاد های دولتی تصرف و پس از درگذشت گلیپایگانی به حراج گذاشته شد. تلاشهای خانواده او به دلیل نداشتن مدرک مکتوب از در امانت بودن آثار به نتیجه ای نرسید.

از دو فرزند بهزاد گلیپایگانی هم اکنون "فرزاد" در زمینه موسیقی و هنرهای تجسمی فعالیت دارد.